EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 31.3.2026
COM(2026) 142 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af artikel 29 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, om forekomst af produkter og stoffer, der i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, i nævnte forordning (EU) 2018/848 ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og om vurderingen af de nationale regler, der henvises til i artikel 29, stk. 5

{SWD(2026) 95 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af artikel 29 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, om forekomst af produkter og stoffer, der i henhold til artikel 9, stk. 3, første afsnit, i nævnte forordning (EU) 2018/848 ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og om vurderingen af de nationale regler, der henvises til i artikel 29, stk. 5

Forkortelse	Forklaring
KM(er)	Kompetent(e) myndighed(er)
KO(er)	Kontrolorgan(er)
KtrlM(er)	Kontrolmyndighed(er)
EFSA	Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet
EU	Den Europæiske Union
MRL	Maksimalgrænseværdi for restkoncentrationer
MU	Måleusikkerhed
OFIS	Informationssystemet for økologisk landbrug
PF	Forarbejdningsfaktor
LOQ	Bestemmelsesgrænse
LOD	Bestemmelsesgrænse
TC	Tredjeland

I. INDLEDNING

Økologisk landbrug er et centralt element i EU's fælles landbrugspolitik. Andelen af jord, der dyrkes økologisk, er vokset støt og udgør i dag 11 %, og forbrugerne køber i stadig større grad økologiske fødevarer, som kan genkendes på et EU-logo. Produktion og mærkning af økologiske produkter er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848[1] (i det følgende benævnt "økologiforordningen"), som har været gældende siden januar 2022, samt af de delegerede forordninger og gennemførelsesforordninger, der er vedtaget på grundlag heraf, og som fastsætter de nærmere regler for økologisk produktion.

I henhold til artikel 29, stk. 4, i økologiforordningen skal Kommissionen senest den 31. december 2025 forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen af de foranstaltninger, der er truffet i tilfælde af forekomst af produkter og stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og om vurderingen af de nationale regler, der er

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 (EUT L 150 af 14.6.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25).

omhandlet i økologiforordningens artikel 29, stk. 5. Rapporten kan om nødvendigt ledsages af et lovgivningsforslag om yderligere harmonisering.

Økologiske produkter og omlægningsprodukter er underlagt specifikke regler, navnlig vedrørende de aktivstoffer, der er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, jf. bilag I til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/1165[2], mens forekomsten af restkoncentrationer af produkter eller stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, på et hvilket som helst trin i forsyningskæden skal undersøges behørigt med henblik på at sikre de økologiske produkters integritet.

Desuden regulerer Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005[3] og (EU) 2017/625[4] den offentlige kontrol og restkoncentrationer af pesticider i fødevarer og foder for at sikre forbrugernes sikkerhed. Disse bestemmelser gælder også for økologiske produkter.

EFSA offentliggør hvert år resultater om forekomsten af restkoncentrationer i fødevarer, herunder økologiske produkter[5]. I 2023 indeholdt 80 % af de 7 074 prøver, der var mærket som økologiske, ikke kvantificerbare restkoncentrationer, 19 % indeholdt restkoncentrationer under eller på maksimalgrænseværdien (hvoraf 94,6 % var kobberbaserede stoffer), og kun 0,9 % af prøverne indeholdt restkoncentrationer over maksimalgrænseværdien.

Denne rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet bygger dels på de forureningsrapporter, som medlemsstaterne[6] har indsendt i løbet af de seneste tre år om deres officielle undersøgelser af forurening af økologiske produkter og omlægningsprodukter, og dels på konklusionerne af en særlig undersøgelse foretaget af EFSA om 21 stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og som blev anmeldt i OFIS i 2021 og 2022 som de hyppigst forekommende i økologiske produkter[7]. For hvert stof undersøgte EFSA de

---

2 Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/1165 af 15. juli 2021 om godkendelse af visse produkter og stoffer til anvendelse i økologisk produktion og udarbejdelse af lister over disse (EUT L 253 af 16.7.2021, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1165/oj).

3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabilske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (EUT L 70 af 16.3.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/396/oj).

4 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/625 af 15. marts 2017 om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på at sikre anvendelsen af fødevare- og foderlovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001, (EF) nr. 396/2005, (EF) nr. 1069/2009, (EF) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 og (EU) 2016/2031, Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 og (EF) nr. 1099/2009 samt Rådets direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF og 2008/120/EF og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004, Rådets direktiv 89/608/EØF, 89/662/EØF, 90/425/EØF, 91/496/EØF, 96/23/EF, 96/93/EF og 97/78/EF og Rådets afgørelse 92/438/EØF (forordningen om offentlig kontrol) (EUT L 95 af 7.4.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

5 Den Europæiske Unions rapport fra 2023 om pesticidrester i fødevarer https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9398.

6 I henhold til artikel 29, stk. 9, i økologiforordningen og på grundlag af skabelonen i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2023/1195 af 20. juni 2023 om regler for de nærmere bestemmelser om og formatet for de oplysninger, som medlemsstaterne skal stille til rådighed om resultaterne af officielle undersøgelser vedrørende tilfælde af forurening med produkter eller stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion (EUT L 158 af 21.6.2023, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1195/oj).

7 "Findings of not authorised substances in food and feed certified as organic", EFSA Supporting publication 2025: EN-9524: https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-9524.

relevante oplysninger med henblik på at identificere potentielle forureningskilder såsom jordrester, kunstvandingsvand, aerosolspredning fra konventionelt landbrug, biocider m.m. Undersøgelsen giver et nyttigt videnskabeligt grundlag for at forstå de mulige årsager og kilder til disse stoffer, når de forekommer i produkter, der er mærket som økologiske.

EFSA's undersøgelse viser, at pesticidrester forekommer sjældnere i økologiske produkter end i de tilsvarende konventionelle varer. Sandsynligheden for, at de 21 undersøgte stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, forekommer i produkter mærket som økologiske, varierede fra 0,04 % til 3,95 % sammenlignet med 0,18 % til 17,5 % for ikkeøkologiske varer. Den fremhæver også behovet for systematisk at indlede undersøgelser af en mulig aktiv anvendelse af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og det anbefales, at der gennemføres yderligere test (f.eks. jord- og vandanalyser eller andre analyser) afhængigt af det påviste stof.

Det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene indeholder de overordnede resultater fra forureningsrapporterne om disse 21 stoffer.

II. OFFICIELLE UNDERSØGELSER

I artikel 29, stk. 1, i økologiforordningen fastsættes de foranstaltninger, der skal træffes, hvis produkter eller stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, forekommer i økologiske produkter eller omlægningsprodukter. I henhold til denne bestemmelse skal der straks foretages en officiel undersøgelse, når en kompetent myndighed eller efter omstændighederne en kontrolmyndighed eller et kontrolorgan i) har modtaget **dokumenterede** oplysninger om forekomst af produkter eller stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, ii) er blevet underrettet af en erhvervsdrivende om, at en mistanke er begrundet eller ikke kan udelukkes, eller iii) selv konstaterer ikketilladte produkter eller stoffer i et økologisk produkt eller et omlægningsprodukt.

Selv om begrebet dokumenterede oplysninger kan være blevet fortolket forskelligt i medlemsstaterne, er resultaterne af laboratorieundersøgelser normalt udgangspunktet for iværksættelsen af officielle undersøgelser.

Tekniske spørgsmål vedrørende analyseresultaterne

Fortolkning af resultaterne af laboratorieundersøgelser vedrørende forekomst af restkoncentrationer er baseret på et omfattende sæt retligt bindende regler, der er fastsat i forordning (EF) nr. 396/2005, for at sikre foders og fødevarers sikkerhed. EU's pesticiddatabase[8] fungerer som en referenceinformationskilde sammen med de relevante tekniske retningslinjer, der er tilgængelige på EU-plan[9].

Der findes metoder til samtidig påvisning af flere restkoncentrationer, som kan anvendes til analyse af restkoncentrationer af de fleste aktivstoffer, der anvendes i pesticider, i henhold til definitionen af pesticidrester i forordning (EF) nr. 396/2005. Mange af de tilgængelige metoder

8 EU's pesticiddatabase.
9 https://webgate.ec.europa.eu/dyna2/pgd/.

har en LOQ[10] på helt ned til 0,001 mg/kg. I mangel af en specifik maksimalgrænseværdi anvendes der desuden en standardværdi på 0,01 mg/kg, undtagen for visse kombinationer af aktivstoffer og fødevarer, for hvilke der er fastsat specifikke bestemmelsesgrænser.

Det er afgørende, at laboratorierne følger procedurerne for analytisk kvalitetskontrol og metodevalidering ved analyse af pesticidrester i fødevarer og foder[11], og at laboratoriernes testresultater for pesticidrester ledsages af den tilsvarende måleusikkerhed (MU).

For visse økologiske produkter, der har været genstand for forarbejdning, f.eks. tørring eller destillation, kan der anvendes en forarbejdningsfaktor til at justere laboratorieresultaterne for restkoncentrationer. Forarbejdningsfaktorerne er specifikke for den pågældende proces, det pågældende produkt og det pågældende aktivstof. Siden oktober 2018 har EFSA offentliggjort en omfattende liste over forarbejdningsfaktorer med vejledende værdier for en lang række kombinationer af pesticider/varer/processer[12]. Der foreligger også en orienterende note om artikel 20 i forordning (EF) nr. 396/2005, hvad angår forarbejdningsfaktorer samt forarbejdede og sammensatte fødevarer og foder[13].

Iværksættelse af officielle undersøgelser

Hvis en kompetent myndighed eller efter omstændighederne en kontrolmyndighed eller et kontrolorgan efter afslutningen af de relevante procedurer konkluderer, at der foreligger dokumenterede oplysninger om forekomst af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, i et økologisk produkt eller i et omlægningsprodukt, skal den straks foretage en officiel undersøgelse med henblik på at fastslå kilden og årsagen til en sådan forekomst.

Selv for stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og som kan forekomme naturligt, kan naturlig forekomst ikke forudsættes at være årsagen til deres forekomst, og det er nødvendigt at foretage en undersøgelse for at udelukke muligheden for forsætlig aktiv anvendelse. Samme fremgangsmåde anvendes for stoffer, der ikke er naturligt forekommende, og hvis forekomst kan skyldes baggrundsforurening, aerosolspredning, transport gennem luften over lange afstande, kunstvanding, industrielle emissioner eller andet. Baggrundsforurening af miljøet kan således ikke forudsættes at være kilden, og det er derfor nødvendigt at foretage en officiel undersøgelse. Hvis det efter tidligere undersøgelser er blevet konkluderet, at gentagne identiske forureninger ikke var relateret til en forsætlig aktiv anvendelse, og hvis den erhvervsdrivende har truffet sikkerhedsforanstaltninger for at undgå en sådan forurening, kan yderligere undersøgelser af fremtidige forekomster muligvis undlades.

---

10 LOQ er et synonym for LOD, som defineres på følgende måde i nævnte forordnings artikel 3, stk. 2, litra f): *"f) "bestemmelsesgrænseværdi": den godkendte laveste restkoncentration, der kan måles og rapporteres ved rutinemæssig overvågning efter validerede kontrolmetoder".*

11 Analytical quality control and method validation procedures for pesticide residues analysis in Food and Feed -SANTE 11312/2021 v2026.

12 Europæisk database over forarbejdningsfaktorer for pesticidrester i fødevarer.

13 https://food.ec.europa.eu/document/download/071dce96-d916-4615-87fa-148f1491bfc8_en?filename=pesticides_mrl_guidelines_proc_imp_sante-2021-10704.pdf.

III. GENNEMFØRELSE AF ARTIKEL 29 I ØKOLOGIFORORDNINGEN

Dette kapitel er baseret på medlemsstaternes svar på et spørgeskema til indsamling af oplysninger om gennemførelsen af artikel 29 i økologiforordningen samt på elementer fra EFSA's undersøgelse.

Tidspunktet for de officielle undersøgelsers iværksættelse

De fleste medlemsstater bekræftede, at der straks foretages officielle undersøgelser, når der modtages dokumenterede oplysninger, med intervaller fra "samme dag" til "inden for syv dage" alt efter omstændighederne, f.eks. tilgængeligheden af personale, arbejdsbyrden eller fuldstændigheden af de tilgængelige oplysninger.

Enkelte medlemsstater anførte, at de prioriterer friske produkter, produkter med kort holdbarhed og produkter, der allerede er på markedet, når de indleder en undersøgelse.

Identifikation af kilden og årsagen til forureningen

Medlemsstaterne rapporterede, at resultaterne af undersøgelserne varierer, men de fleste anslog, at over halvdelen af alle officielle undersøgelser (mellem 60 % og 80 % alt efter det pågældende stof) identificerer kilden og årsagen til forureningen. Enkelte medlemsstater rapporterede ekstreme procentsatser, der lå væsentligt under eller over disse intervaller.

Enkelte medlemsstater rapporterede, at årsagen og kilden til forureningen normalt kan identificeres for indenlandsk primærproduktion, mens succesraten falder længere nede i forsyningskæden. De fremhævede, at når det gælder produkter med oprindelse i tredjelande, hævdes aerosolspredning ofte at være årsag til forureningen.

Den officielle undersøgelses varighed

De officielle undersøgelsers varighed varierer betydeligt. Mere end halvdelen af medlemsstaterne svarede, at den gennemsnitlige varighed af en officiel undersøgelse ligger på mellem 20 og 30 dage, mens andre rapporterede om en gennemsnitlig varighed på mellem 40 og 90 dage. Kun én medlemsstat rapporterede, at undersøgelserne i gennemsnit tager mellem 2 og 5 dage. I artikel 29, stk. 1, litra a), i økologiforordningen fastsættes det, at der med hensyn til den tid, der er nødvendig for at fuldføre undersøgelsen, bør tages hensyn til produktets holdbarhed.

Medlemsstaterne nævnte følgende faktorer som begrundelse for, at der er brug for mere tid til at fuldføre de officielle undersøgelser: i) behovet for yderligere prøveudtagning, ii) ufuldstændige rapporter, iii) forsyningskædens kompleksitet (de involverede erhvervsdrivendes type og antal), iv) behovet for samarbejde mellem forskellige myndigheder og v) andre grunde.

Produkternes status under en officiel undersøgelse

Medlemsstaterne svarede, at det i henhold til artikel 29, stk. 1, litra b), i økologiforordningen normalt er forbudt at markedsføre de pågældende produkter som økologiske produkter eller omlægningsprodukter, mens resultaterne af undersøgelsen afventes. Enkelte medlemsstater svarede, at det kan være problematisk at gennemføre denne bestemmelse for friske økologiske produkter eller omlægningsprodukter med kort holdbarhed.

Enkelte medlemsstater anførte også, at når der er tale om meget lave niveauer af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og hvor niveauet ligger et godt stykke under den fastsatte maksimalgrænseværdi for restkoncentrationer for pesticider, eller når der er tale om stoffer, der kan forekomme naturligt, kan den kompetente myndighed, kontrolmyndigheden eller kontrolorganet overveje ikke midlertidigt at forbyde markedsføring af de pågældende produkter som økologiske produkter. Disse praksisser kan kræve yderligere undersøgelser.

Efter undersøgelsens afslutning

Medlemsstaterne har indført forskellige systemer, der er tilpasset deres egne administrative strukturer og kontrolstrukturer, til at underrette andre kontrolorganer og kompetente myndigheder samt erhvervsdrivende længere nede i forsyningskæden om deres beslutning efter undersøgelsens afslutning.

De berørte erhvervsdrivendes mulighed for at fremsætte bemærkninger

Alle medlemsstater bekræftede, at de erhvervsdrivende systematisk får mulighed for at fremsætte bemærkninger til resultaterne af officielle undersøgelser og informeres om fristerne for at anmode om en supplerende ekspertudtalelse i henhold til reglerne i artikel 35 i forordning (EU) 2017/625.

Føring af fortegnelser

Alle medlemsstater svarede, at deres relevante kompetente myndigheder eller efter omstændighederne kontrolmyndigheder eller kontrolorganer i overensstemmelse med artikel 29, stk. 3, i forordning (EU) 2018/848 fører fortegnelser over de officielle undersøgelser, der er foretaget.

Korrigerende foranstaltninger for at undgå fremtidig forurening

Medlemsstaterne oplyste baseret på årlige kontroller af de opfølgende inspektioner, at de erhvervsdrivende i over 90 % af tilfældene traf korrigerende foranstaltninger for at undgå fremtidig forurening. Medlemsstaterne oplyste, at når der ikke blev truffet korrigerende foranstaltninger i tilfælde af kritiske manglende overholdelser, suspenderer eller inddrager kontrolmyndighederne eller kontrolorganerne certifikatet i henhold til de ensartede ordninger, der er fastsat i bilag I til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/279[14].

Nationale regler i henhold til artikel 29, stk. 5 og 7

Artikel 29, stk. 5, i økologiforordningen giver medlemsstater, som i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 834/2007[15] har fastsat grænseværdier for stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og over hvilke produkter ikke kan markedsføres som økologiske, mulighed for fortsat at anvende disse regler, forudsat at de ikke hindrer

[14] Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/279 af 22. februar 2021 om gennemførelsesbestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 om kontrol og andre foranstaltninger, der sikrer sporbarhed og overholdelse i økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter (EUT L 62 af 23.2.2021, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/279/oj).

[15] Rådets forordning (EF) nr. 834/2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2092/91 (EUT L 189 af 20.7.2007, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/834/oj).

markedsføring af produkter fra andre medlemsstater, der er produceret i overensstemmelse med økologiforordningen.

Fire medlemsstater (Belgien, Italien, Rumænien og Slovenien) rapporterede, at de havde opretholdt sådanne nationale niveauer, og de bekræftede, at de ikke anvender dem på økologiske produkter eller omlægningsprodukter fra andre medlemsstater. De bekræftede også, at der systematisk iværksættes undersøgelser i alle tilfælde.

- Belgien (kun Vallonien) meddelte, at der anvendes en tærskel fastsat til 1,5 gange den gældende bestemmelsesgrænseværdi i forordning (EF) nr. 396/2005, for produkter, der udelukkende er produceret eller forarbejdet i Vallonien eller importeret fra tredjelande. Der iværksættes altid en officiel undersøgelse, når der påvises stoffer, som ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, og der foretages en nedklassificering (dvs. ingen tilladelse til at markedsføre produktet som økologisk), når resultaterne overstiger den nationale tærskel.

- Italien meddelte, at der anvendes en generel tærskel på 0,01 mg/kg for stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion (bortset fra phosphonsyre, hvor en højere tærskel midlertidigt er tilladt). Produkter, der overstiger denne tærskel, må ikke markedsføres som økologiske, uanset om forureningen var forsætlig eller ej.

- Rumænien meddelte, at der anvendes en national grænseværdi på 0,01 mg/kg for stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion. Alle positive fund undersøges.

- Slovenien meddelte, at de anvender analysemetodens bestemmelsesgrænse (LOQ), men under hensyntagen til måleusikkerheden. Der indledes en officiel undersøgelse, når denne nationale tærskel overskrides. Hvis forureningen var forsætlig, inddrages certifikatet for alle den erhvervsdrivendes produkter. Hvis forureningen var utilsigtet, eller hvis forekomsten af sådanne stoffer var utilsigtet, skal den erhvervsdrivende træffe passende forebyggende foranstaltninger og sikkerhedsforanstaltninger for at undgå gentagen forurening i fremtiden.

På samme måde giver artikel 29, stk. 7, i økologiforordningen medlemsstaterne mulighed for at træffe passende foranstaltninger på deres område for at undgå utilsigtet forekomst af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, i økologiske produkter eller omlægningsprodukter. De kan gøre dette, hvis sådanne foranstaltninger ikke hindrer markedsføring af produkter fra andre medlemsstater, der er produceret i overensstemmelse med økologiforordningen, og hvis de underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater om, at de gør brug af artikel 29, stk. 7. Ovennævnte fire medlemsstater meddelte Kommissionen, at de træffer sådanne foranstaltninger på deres respektive områder.

IV. RESUMÉ AF RESULTATERNE AF DE OFFICIELLE UNDERSØGELSER OG BEDSTE PRAKSIS

Officielle forureningsrapporter

I henhold til artikel 29, stk. 9, i økologiforordningen skal medlemsstaterne senest den 31. marts hvert år indberette resultaterne af de officielle undersøgelser af de tilfælde, hvor der i det foregående år er konstateret forurening med produkter eller stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, til Kommissionen.

27 medlemsstater svarede for 2022 og 2023 og 25 medlemsstater for 2024. Kommissionen fokuserede i sin analyse af disse forureningsrapporter på de samme 21 stoffer, der blev undersøgt i den i afsnit I omhandlede EFSA-undersøgelse. Arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager denne rapport, indeholder en sammenfattende tabel samt individuelle tabeller for hvert af disse 21 stoffer med en angivelse af: i) de produktkategorier, hvor produktet eller stoffet, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, hyppigst blev påvist, ii) det relevante led i forsyningskæden, iii) den identificerede kilde og årsag til forureningen og iv) de foranstaltninger, der er truffet i forbindelse med markedsføringen af de undersøgte produkter.

Hvad angår det led i forsyningskæden, hvor stofferne blev påvist, er de konsoliderede gennemsnitsresultater som følger: 66,2 % af stofferne blev påvist ved produktion, 10,2 % ved tilberedning, 9,5 % ved opbevaring, 5,9 % ved distribution, 3,3 % ved import, 2,5 % ved markedsføring (f.eks. i detailhandelen) og 0,1 % ved eksport[16].

Hvad angår forureningens årsager, blev det fastslået, at aerosolspredning var hovedårsagen og i gennemsnit tegnede sig for 24,1 % af tilfældene. I 16,7 % af tilfældene traf den erhvervsdrivende ikke de sikkerhedsforanstaltninger, der er omhandlet i artikel 28, stk. 1, i økologiforordningen, i 15,9 % af tilfældene anvendte den erhvervsdrivende produkter eller stoffer, der ikke er tilladt i økologisk produktion, og i 10,6 % af tilfældene fandt forureningen sted i det forudgående led i forsyningskæden. I 1,6 % af tilfældene blev sammenblanding af økologiske produkter eller omlægningsprodukter med ikkeøkologiske produkter fastslået som årsag, og i 0,6 % af tilfældene var årsagen manglende sporbarhed. Endelig blev der konstateret andre kilder og årsager i 14,8 % af tilfældene, og i 14,9 % af tilfældene kunne kilden og årsagen til forureningen ikke identificeres.

På trods af de betydelige forskelle mellem stofferne er det værd at fremhæve nogle fælles mønstre i forhold til kilden og årsagen til forureningen. I næsten alle tilfælde, hvor det efter undersøgelserne blev konkluderet, at forureningen skyldtes enten den erhvervsdrivendes aktive anvendelse af stoffet eller manglende sikkerhedsforanstaltninger, var det ikke tilladt at markedsføre produktet som økologisk i henhold til artikel 29, stk. 2, i økologiforordningen. I de øvrige tilfælde var situationen mere forskelligartet.

Bedste praksis

I henhold til artikel 29, stk. 6, i økologiforordningen gav de fleste medlemsstater feedback om bedste praksis. En vigtig bedste praksis er fortsat at fremhæve betydningen af en nøje overholdelse af sikkerhedsforanstaltningerne over for de erhvervsdrivende,

[16] Side 49 i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

herunder: i) adskillelse af økologiske og ikkeøkologiske produkter på både produktions- og forarbejdningsstadiet, ii) anvendelse af passende stødpudezoner og samdyrkning og iii) omhyggelig forebyggelse af forurening gennem rengøring af udstyr og adskillelse af økologiske produkter, omlægningsprodukter og ikkeøkologiske produkter. Der er også behov for en passende risikovurdering baseret på produkternes karakteristika og produktionsmetoderne samt på oplysninger om de erhvervsdrivendes tidligere resultater for at identificere de bedste prøveudtagningsoperationer (antal produkter, antal erhvervsdrivende, produktionstrin osv.).

Medlemsstaterne fremhævede betydningen af at gøre det lettere at gennemføre sikkerhedsforanstaltninger og kvalitetskontroller (foretaget af de erhvervsdrivende selv) samt handlingsplanernes rolle med hensyn til at rette op på og forebygge tilbagevendende tilfælde af manglende overholdelse.

Nogle medlemsstater understregede behovet for at bistå de erhvervsdrivende ved at udarbejde informative dokumenter og tilbyde efteruddannelse til interessenterne i forsyningskæden, herunder uddannelse af kontrolorganerne. Dette kan omfatte forskningsprojekter og undersøgelser for at fremme harmoniserede tilgange blandt de kompetente myndigheder og efter omstændighederne kontrolmyndighederne og kontrolorganerne.

Medlemsstaterne anvender også undersøgelser til at identificere forskelle i kontrolorganernes tilgange, hvilket kan resultere i forslag til forbedringer. Det fremhæves generelt, at forenkling af kommunikationen på alle niveauer er en vigtig praksis for at sikre, at man hurtigt opdager, tackler og tager ved lære af problemer inden for den økologiske kontrolordning.

V. KONKLUSIONER

Økologiske produkter og omlægningsprodukter er genstand for en lang række kontroller og certificeringsprocedurer for at verificere, at de overholder økologiforordningen og den tilsvarende afledte lovgivning. Den økologiske kontrolordning har vist sin pålidelighed og er en af hjørnestenene i den økologiske sektors succes i EU, hvor borgerne forventer, at økologiske produkter ikke indeholder spor af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion.

Økologiforordningen fastsætter regler for håndteringen af de tilfælde, hvor dokumenterede oplysninger (typisk resultatet af laboratorieundersøgelser) tyder på forekomst af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion. I sådanne tilfælde skal der straks indledes en officiel undersøgelse for at identificere kilden og årsagen til forekomsten af det stof, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, med henblik på at sikre produkternes integritet. De nationale kompetente myndigheder eller efter omstændighederne kontrolmyndighederne og kontrolorganerne driver ordningen i overensstemmelse med en harmoniseret metode, der er fastsat i artikel 2 i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2021/279.

EFSA's undersøgelse rapporterede om en lang række mulige kilder og årsager til forekomsten af stoffer, der ikke er tilladt til anvendelse i økologisk produktion, i relation til de 21 analyserede pesticider, men understregede også, at det uden en ordentlig undersøgelse ikke er muligt at udelukke forsætlig anvendelse eller mangel på de nødvendige forebyggende

foranstaltninger. Undersøgelsen viste også, at forekomsten af restkoncentrationer er langt mindre sandsynlig i økologiske produkter end i de tilsvarende konventionelle produkter. Disse resultater bekræfter det høje sikkerhedsniveau, som EU's økologiske kontrolordning giver, behovet for at opretholde strenge kontrol- og prøveudtagningsprotokoller og relevansen af systematiske officielle undersøgelser.

I denne rapport anerkendes det, at de kompetente myndigheder og efter omstændighederne kontrolmyndighederne og kontrolorganerne står over for visse operationelle udfordringer med hensyn til at fastslå kilden og årsagen til forurening, navnlig når den finder sted længere nede i forsyningskæden, hvor antallet af ufyldestgørende undersøgelser fortsat giver anledning til bekymring. Den bekræfter også, at reglerne om systematiske officielle undersøgelser i tilfælde af dokumenteret manglende overholdelse er nødvendige for at sikre de økologiske produkters integritet.

Nogle erhvervsdrivende har kritiseret den tid, det tager at indlede og afslutte undersøgelser, kompleksiteten af disse procedurer, de forskellige tilgange på tværs af de nationale kompetente myndigheder, kontrolmyndigheder og kontrolorganer, de ekstra omkostninger samt de mulige virkninger for forsyningskæderne.

Kommissionen er parat til at fremme en mere harmoniseret gennemførelse af artikel 29 ved aktivt at gå i dialog med de kompetente myndigheder og efter omstændighederne kontrolmyndighederne og kontrolorganerne gennem særlige workshopper for at udveksle erfaringer og bedste praksis med henblik på at mindske byrderne for de erhvervsdrivende i den økologiske forsyningskæde.

Samtidig viser denne rapport et bevis på, at officielle undersøgelser generelt indledes hurtigt og ofte afsluttes inden for en rimelig tidshorisont. På samme måde lader det til, at foranstaltningerne til at undgå uretmæssig markedsføring af produkter, der er genstand for undersøgelse, som økologiske fungerer tilfredsstillende, selv om der fortsat er udfordringer, når det gælder friske produkter med kort holdbarhed.

Afslutningsvis er Kommissionen af den opfattelse, at den nuværende ordning fungerer rimeligt godt, og at der ikke er behov for nogen tilpasning på dette tidlige stadium af gennemførelsen. På baggrund af de forskellige aktørers læringskurve forventer Kommissionen at se yderligere forbedringer i ordningens funktion og er parat til at understøtte denne proces ved at fremme en yderligere dialog og udveksling af erfaringer mellem alle interessenter.